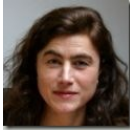

Leidt STAR-pensioenakkoord toch tot meer (C)DC-regelingen?

9

Retweet

FD Selections
vrijdag 2 juli 2010

Mariëtte Vis

Het STAR-pensioenakkoord van 4 juni 2010 pleit voor omvorming van onze huidige onvoorwaardelijke pensioenregelingen naar flexibele, meer voorwaardelijke, pensioenregelingen. Deze omvorming moet ingaan vanaf 2011. Hoewel de vakbonden dit momenteel betwisten, zal de uitvoering van het pensioenakkoord in de praktijk mogelijk kunnen neerkomen op de omvorming van de bestaande defined-benefit (DB)-regelingen naar collectieve defined-contribution (CDC)-regelingen, zo niet individuele DC-regelingen.

De pensioenuitkomst van een (collectieve) beschikbare premieregeling is voor de deelnemer ongewis, omdat deze volledig afhangt van de beleggingsresultaten van de ingelegde premie. Uiteraard gaat deze premie wel uit van een bepaald te bereiken pensioenresultaat. Ook het langlevensrisico komt tot de pensioendatum veelal voor rekening van de deelnemer. De kosten voor de werkgever staan daarentegen vast. Dit alles in tegenstelling tot de 'zekere' pensioenuitkomst in geval van DB-regelingen en de daarbij horende 'onzekere' kosten voor de werkgever.

Omvormingsvarianten

De vakbonden laten via FDselections d.d. 28 juni j. weten dat de sociale partners nadrukkelijk de basis van het huidige pensioenstelsel willen behouden en tegelijk het stelsel bestand willen maken tegen financiële schokken. Alleen het pensioencontract moet worden aangepast, zonder afbreuk te doen aan solidariteit en collectiviteit. Dus uitdrukkelijk geen omvorming van het pensioencontract of stelsel naar DC-regelingen. De tekst van het pensioenakkoord zelf sluit deze 'omvorming' naar mijn mening niet uit.

Het pensioenakkoord spreekt over twee omvormingsvarianten. Beide gaan uit van de veronderstelling dat de door de werkgever te betalen premie stabiel blijft. De eerste minder vergaande variant betreft het ombicontract. Daarbij is sprake van een harde kern van nominale onvoorwaardelijke rechten met daarom heen een schil van flexibele, voorwaardelijke rechten. De omvang en hoogte van deze laatste rechten hangt af van het beleggingsresultaat. De tweede variant leidt tot een volledig flexibele en voorwaardelijke pensioenregeling. Volgens mij past in beide varianten een beschikbare premieregeling, of anders een combi van DB en DC.

Stijgende pensioenrekenleeftijd

Daarnaast moet volgens het pensioenakkoord ook de stijgende levensverwachting premie-neutraal in de pensioenregeling worden geïncorporeerd. Hiervoor worden twee methodieken voorgesteld die uitgaan van de veronderstelling dat de pensioenrekenleeftijd gelijk is aan de stijgende AOW-leeftijd. In de eerste methodiek zullen alle vanaf 2011 op te bouwen pensioenrechten voorwaardelijk worden aan de stijgende levensverwachting (AOW leeftijd). Opgebouwde pensioenrechten tot het tijdstip van wijziging zijn dan niet meer onaantastbaar, zoals nu wel is gewaarborgd door art. 20 PW.

De Pensioenwet zal op dit belangrijke punt eerst moeten worden gewijzigd om deze methodiek toe te laten. De tweede methodiek lijkt minder vergaand. Gedurende een vooraf bepaalde uitkeringsperiode kunnen de opgebouwde pensioenrechten van alle deelnemers op dat moment, niet worden aangetast door een verdere stijging van de pensioenrekenleeftijd van een toekomstige groep deelnemers. De op te bouwen rechten van de eerstgenoemde groep lopen wel gelijk op met die van de tweede groep in een nader te bepalen opvolgende uitkeringsperiode. Een constante levenslange gelijkblijvende pensioenuitkering, los van indexatierechten, tot aan overlijden behoort hiermee kennelijk tot het verleden.

Onvoorwaardelijke rechten

Bij een CDC-regeling geldt dat alle opgebouwde rechten voorwaardelijk zijn aan wat er voor het collectief in de pot zit, en kan dus ook gedurende de opbouwfase en/of uitkeringsfase in hoogte variëren cq. worden aangepast, mocht het beleggingsresultaat van tijd tot tijd tegen vallen. Bij een individuele DC-regeling daarentegen koopt de deelnemer op moment van pensioenering met het beleggingsresultaat een pensioen aan van de betreffende pensioenuitvoerder volgens de tarieven die gelden op dat moment.

Ik neem aan dat met een stijgende pensioenrekenleeftijd bij de wijze van beleggen al enigszins rekening kan worden gehouden. Of dat dit alsnog gebeurt op de pensioendatum. Voorts is de aangekochte levenslange pensioenuitkering tot aan het overlijden van gelijk niveau en is er sprake van individuele flexibiliteit in beleggen. Bovendien ligt de ambitie en verwachting van een deelnemer aan een (C)DC-regeling in lijn met een vooraf realistisch in te schatten kostenplaatje dat overeenkomt met de wens van de sociale partners volgens het Pensioenakkoord.

Kortom, de uitvoering van het pensioenakkoord op dit punt tomt op een gekunstelde manier aan de onvoorwaardelijke rechten, terwijl een (C)DC-regeling al het voorwaardelijke karakter ingebakken heeft en over meer flexibiliteit beschikt dan DB regelingen.

Mr. Mariëtte D. Vis, zelfstandig advocaat Arbeidsrecht & Pensioenrecht te Naarden-Vesting